

A manera d'editorial

Miquel Barceló

Director científic de la revista *SOSTENIBLE?*

Els darrers anys, *SOSTENIBLE?* ha cobert ja diversos temes de gran interès en un tractament que tendeix a la visió monogràfica: la Globalització, la Biotecnologia, Àfrica, les Agendes 21, la Democràcia i l'Ètica de l'activitat tecnocientífica. Tal vegada era ja hora que tractéssim, de manera directa, el tema central que justifica i orienta la nostra activitat i preocupació principal: la sostenibilitat.

Possiblement pel tema triat, hem volgut també que, per primera vegada, la revista, en lloc d'articles que sovint eren demanats a especialistes d'arreu, hagi estat escrita per algunes de les persones que formen la Càtedra UNESCO a la UPC en Tecnologia, Desenvolupament Sostenible, Desequilibris i Canvi Global. Persones com els professors i estudiants dels nostres programes de màster i, sobre tot, del programa de doctorat en Sostenibilitat, Tecnologia i Humanisme que coordina la Càtedra. Persones, estudiants i professors, en definitiva, que formen part i impulsen els grups de recerca que la Càtedra ha endegat i que ja han començat a donar tota mena d'interessants fruits en articles com aquests i en diverses tesis doctorals recentment llegides i d'altres en curs.

Per tant, per parlar de la sostenibilitat en aquest número de *SOSTENIBLE?*, hem decidit demanar la col·laboració de dos grups de treball d'entre els molts ja formats en el si de Càtedra, juntament amb l'ajut d'un gran especialista com Ramon Folch, avui president del Consell Social de la mateixa Universitat Politècnica de Catalunya.

El primer grup, curiosament, està format per professors. Una curiosa amalgama d'un filòsof, un enginyer i un economista que analitzen les causes històriques i els orígens de la nostra insostenibilitat actual. I això sense oblidar, en un segon article, les arrels econòmiques, per concloure amb un tercer sobre la crisi del concepte tradicional de desenvolupament centrat en el creixement i la necessitat d'un desenvolupament veritablement sostenible. Després, estudiants del programa de doctorat, ja en etapa d'estudi i redacció de la seva tesi doctoral, desenvolupen la relació conceptual entre sostenibilitat i desenvolupament sostenible, seguit d'una presentació de les eines de mesura de la sostenibilitat.

Al primer article, *Els orígens culturals de la insostenibilitat*, resulta evident el predomini del punt de vista filosòfic que fa preferir Descartes a Bacon o Galileu en l'origen del desenvolupament de la modernitat, nascuda possiblement amb la revolució de la ciència moderna del segle XVII. Alguns lectors podrien pensar

que es tracta d'una visió forçadament humanista, fins i tot ideològica, amarada d'una certa enyorança del passat que supura la sensació d'aquella dita tan reaccionaria de que «qualsevol temps passat fou millor». Però la lectura detinguda, tant d'aquest primer article com dels dos que el segueixen (escrits, recordem-ho, pels mateixos autors), ens ve a donar una visió més completa del que la sostenibilitat representa per alguns dels membres de la Càtedra UNESCO que edita *SOSTENIBLE?*. La visió cultural i humanista queda completada per la visió econòmica (que no economicista) de *Oikonomia vs. Crematística: base de las contradicciones del desarrollo moderno*, i arriba a una caracterització final del futur orientat a un desenvolupament sostenible en el darrer d'aquests tres primers articles: *Desarrollos sostenibles*.

A *Sostenibilidad y desarrollo sostenible: un modelo por construir*, es comenta la visió tradicional actual del paradigma de la sostenibilitat i es defensa la imprescindible visió pluridisciplinar per abordar aquesta temàtica tan actual i les seves moltes dimensions.

Segueix l'article de Ramon Folch, que apunta *Les implicacions de la sostenibilitat* en la seva globalitat i la necessària internalització (no tan sols econòmica) que comporta. Folch analitza els exemples de l'aigua i l'energia, passant després a analitzar els compromisos del Protocol de Kioto i les inevitables conseqüències, fins i tot culturals, que ha de representar el paradigma de la sostenibilitat.

Per acabar el plantejament general, era inevitable recollir també la visió metodològica de com es pot mesurar la sostenibilitat. Antequera i González, investigadors de l'Observatori de la Sostenibilitat de la Càtedra, ens indiquen la importància dels indicadors de la sostenibilitat com a eines clau en un sistema de gestió i ens proporcionen una visió ràpida d'alguns dels resultats d'un treball recent del nostre Observatori sobre el desenvolupament, ús i eficàcia d'indicadors de sostenibilitat en l'àmbit internacional. Es tracta d'un exemple possible i, valgui la paraula, indicador de la mena de treball que es fa en aquests Observatoris de la Càtedra UNESCO a la UPC en Tecnologia, Desenvolupament Sostenible, Desequilibris i Canvi Global.

Com sempre a *SOSTENIBLE?*, l'opinió dels autors es completa amb la llista dels recursos bibliogràfics i a Internet que preparen Miquel Puertas i Pep Torn.

Amb aquest número de *SOSTENIBLE?* es mostra, doncs, part de la tasca que fem a la Càtedra amb alguna de les visions que, en el si de la mateixa Càtedra, va assolint el tema que ens és central: la sostenibilitat. Segur que hi tornarem ben aviat amb més mostres de la capacitat de recerca de les persones que formen els diversos grups de treball de la Càtedra.